

31.1.2020

Tiputalo Oy

Viite: Broilerikanalan laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostus

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA, TIPUTALO OY:N BROILERIKANALAN LAAJENNUSHANKE, PÖYTYÄ

Tiputalo Oy on 7.10.2019 toimittanut Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskukseen) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostuksen), joka koskee Pöytyälle sijoitettavaa broilerikanalan laajennushanketta.

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi

Tiputalo Oy, Broilerikanalan laajennus, Pöytyä

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Tiputalo Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on Kustaa Siikarla.

YVA-selostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta Watrec Oy, jossa yhteyshenkilönä on vanhempi konsultti Jaana Tuppurainen.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toimii YVA-menettelyssä YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena ja laatii YVA-selostuksesta perustellun päätelmän. Yhteyshenkilönä arviointimenettelyssä toimii ylitarkastaja Anu Lillunen.

Hankkeen kuvaus ja toteuttamisvaihtoehdot

Tiputalo Oy:n hankkeessa laajennetaan olemassa olevaa broilerikanalaa. Hanke sijoittuu Pöytyän kunnan Karinaisten Kyrön taajamaan, Suutarlan kylään. Hankkeella halutaan vastata kasvavaan broilerin lihankulutukseen ja taata tilan elinkelpoisuus myös jatkossa.

Lähialue on pääasiassa maa- ja metsätaloustaloustilassa. Toiminta sijoittuu haja-asutusalueelle. Hankealueen etäisyys Kyrön taajamaan on noin 6 km ja Tarvasjoen taajamaan noin 8 km. Noin 160 metrin etäisyydellä kasvatushallin itäpuolella on sikala ja noin 650 metrin päässä etelässä pieni maatila. Broilerihallia lähimmät asuinrakennukset ovat hakijan

asuinrakennuksen lisäksi 120 metrin etäisyydellä lännessä sijaitsevat kaksi asuinrakennusta ja noin 200 metrin etäisyydellä pohjoisessa ja lännessä sijaitsevat asuinrakennukset. Kasvatushallista länteen noin 200 metrin etäisyydellä sijaitsee Tarvasjoki.

Nykyinen toiminta on käynnistynyt vuonna 2015 ja sitä on laajennettu vuonna 2018. Nykyinen toiminta käsittää neljä hallia, joissa jokaisessa on 33 750 eläinpaikkaa, yhteensä 135 000 eläinpaikkaa. Laajennuksen jälkeen eläinpaikkojen määrä kasvaa nykyisestä VE1: 285 000 ja VE2: 360 000 eläinpaikkaan. Kasvua nykytilanteeseen on VE1: 150 000 broileria ja VE2: 210 000. Laajennusrakennukset on suunniteltu nykyisten hallien välittömään läheisyyteen, niiden pohjoispuolelle.

Kanalat toimivat kuivalantamenetelmällä ja lanta siirretään kanaloista kärryillä välivarastointiin katettuihin, betonipohjallisiin lantaloihin. Nykytilanteessa (VE0) lantaloita on kaksi: 1 080 m³:n ja 450 m³:n lantalat. Laajennettaessa rakennetaan yksi 3 000 m³:n lantavarasto lisää.

Teknisissä ratkaisuissa noudatetaan Sikojen ja siipikarjan tehokasvatus – BAT-asiakirjan vaatimuksia soveltuvien osin.

YVA-menettelyssä on tarkasteltu seuraavia vaihtoehtoja:

Vaihtoehto 0 (VE0): Nykyinen toiminta. Broilerikasvattamo, jossa on 135 000 eläinpaikkaa.

Vaihtoehto 1 (VE1): Toiminnan laajentaminen niin, että broilerpaikkoja 285 000 kpl.

Vaihtoehto 2 (VE2): Toiminnan laajentaminen niin, että broilerpaikkoja on 360 000 kpl.

Lannan osalta loppusijoitusvaihtoehtoja ovat sopimusperusteinen toimittaminen joko peltoviljelyyn tai käsiteltäväksi Biolan Oy:n kompostointilaitokseen tai näiden yhdistelmä.

Hanketta esitellään tarkemmin arviointiselostuksen luvussa 4, jossa on kuvaukset broilerikanalan toiminnasta, rehun valmistuksesta ja ruokinnasta, ilmanvaihdosta, lannan varastoinnista ja käytöstä, energian ja veden käytöstä, polttoaineista ja muista kemikaaleista, liikenteestä sekä toiminnasta syntyvistä jätteistä, jätevesistä ja muista päästöistä. Luvussa 2 on tiedot hankkeesta vastaavasta, hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta, toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ja niihin rinnastettavista päätöksistä sekä hankkeen liittymisestä muihin hankkeisiin.

YVA-menettelyn tarve ja vaiheet

YVA-menettelyn tarkoitusta, sisältöä ja kulkua koskevat säännökset on kirjattu YVA-lakiin (252/2017) ja YVA-asetukseen (277/2017). Broilerikanalahankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten

arviointimenettelyä YVA-lain liitteen 1 kohdan 1 a) perusteella: kanalat, joissa kasvatetaan yli 85 000 kananpoikaa tai 60 000 kanaa.

Hankkeen YVA-menettely on tullut vireille 27.5.2019 hankkeesta vastaavan toimitettua *arviointiohjelman* ELY-keskukselle. ELY-keskus kuulutti arviointiohjelman, pyysi siitä lausuntoja ja mielipiteitä sekä järjesti yleisötilaisuuden Pöytyällä 19.6.2019. ELY-keskus antoi lausunnon arviointiohjelmasta 3.9.2019.

Hankkeesta vastaava on laatinut arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella ympäristövaikutusten *arviointiselostuksen* (YVA-selostus) ja toimittanut sen ELY-keskukselle 7.10.2019.

YVA-menettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin. YVA-menettelyä, rakentamiseen tarvittavia menettelyjä ja ympäristölupamenettelyä voidaan toteuttaa osittain samanaikaisesti.

Tiputalo Oy on jättänyt 29.10.2019 ympäristölupahakemuksen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, joka on kuuluttanut siitä 19.11. – 31.12.2019. Lupaa haetaan broilerikanalan laajennukselle nykyisestä 135 000 broilerista 285 000 broileriin, mikä vastaa vaihtoehdon 1 kokoista hanketta.

2. OSALLISTUMISEN JÄRJESTÄMINEN JA YHTEENVETO ARVIINTISELOSTUKSESTA ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Arviointiselostuksen vireilläolosta on YVA-lain mukaisesti kuulutettu Pöytyän kunnanviraston ilmoitustaululla lausuntojen ja mielipiteiden antamiselle varatun ajan eli 15.10. – 13.12.2019. YVA-selostus pidettiin saman ajan nähtävillä Pöytyän kunnanviraston Kyrön toimipisteessä ja Kyrön kirjastossa sekä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/tiputalonYVA. Kuulutus arviointiselostuksen nähtävillä olosta julkaistiin Auranmaan Viikkolehdessä.

Yhteysviranomaisen pyysi arviointiselostuksesta lausunnon seuraavilta tahoilta:

Auran kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Auran kunta
Etelä-Suomen aluehallintovirasto / ympäristölupavastuualue
Liedon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Liedon kunta
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Marttilan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Marttilan kunta
Pöytyän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Ruokavirasto
 Suomen Luonnonsuojeluliitto / Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri
 Suomen Metsäkeskus / Läntinen palvelualue
 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
 Varsinais-Suomen Liitto
 Varsinais-Suomen maakuntamuseo / Turun museokeskus
 Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Yhteysviranomaisen ei katsonut tarpeelliseksi pitää yleisötilaisuutta selostusvaiheessa, koska ohjelmavaiheessa pidetyssä tilaisuudessa (19.6.2019) oli vähän osallistujia eikä erityisiä ongelmakohtia noussut esiin.

Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä

Arviointiselostuksesta annettiin kaksi lausuntoa, jotka ovat liitteenä. Yhteysviranomaiselle ei toimitettu yhtään mielipidettä. Lausunnot toimitettiin hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot arkistoidaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sähköiseen asianhallintajärjestelmään.

Ruokavirastolla ei ollut lisättävää arviointiohjelmasta antamaansa lausuntoon. Varsinais-Suomen maakuntamuseo pyytää ottamaan suunnittelussa huomioon Suutarlan keskiaikaisen kylätontin (noin 300 m hankealueesta lounaaseen), joka on arvioitu paikallisesti merkittäväksi rakennetun ympäristön kokonaisuudeksi.

3. ARVIINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU

ELY-keskus on yhteysviranomaisena tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun ja toteaa tältä osin seuraavaa:

Tiputalo Oy:n Pöytyälle sijoittuvaa broilerilakanalan laajennushanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus (Watrec Oy) täyttää YVA-lain 19 §:ssä ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset. Selostus on laadittu kesällä 2019 nähtävillä olleen arviointiohjelman ja olennaisilta osiltaan yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta.

Hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointien suorittamiseen. Arviointiselostukseen ei sisälly sellaisia olennaisia puutteita, jotka estäisivät yhteysviranomaista laatimasta perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä vaikutuksista. Selostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista, tunnistaa ja arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset sekä vertailla vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia keskenään ja arvioida niiden toteuttamiskelpoisuutta.

Edellä sanotusta huolimatta arvioinneista on kuulemisen ja yhteysviranomaisen oman tarkastelun yhteydessä noussut esille eräitä

puutteita ja epävarmuustekijöitä. Ne ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, että ne voidaan ottaa huomioon hankkeen lupa- ja hyväksymismenettelyjen yhteydessä.

Yleistä

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on riittävän kattava ja helppolukuinen. Selostus sisältää hyvän yleistajuisen tiivistelmän.

Yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antama lausunto ja sen huomioiminen selostuksessa on esitetty havainnollisesti luvun 3.2.2 taulukossa. Taulukko ei kuitenkaan sisällä aivan kaikkia yhteysviranomaisen esittämiä täydennystarpeita (esim. kiinteistötunnusten korjaaminen).

Selostukseen on jäänyt jonkin verran kirjoitusvirheitä, jotka paikoin myös hieman hankaloittavat asian tai hankkeen ymmärtämistä. Tekstissä esimerkiksi puhutaan paikoin navetasta ja lietteistä (esim. s. 48), lattiakanalasta (s.23) ja häkkikanalasta (s.60). Sivulla 50 puhutaan hajun matemaattisesta mallinnuksesta, vaikka sitä ei ole tehty. Jotkin käytetyt ilmaisut ovat sellaisia, jotka sopivat arviointiohjelmaan, mutta olisi selostuksessa tullut ilmaista toisin; esimerkiksi sivulla 5 ensimmäisessä kappaleessa *ehdotetaan* arvioitavaa vaikutusalueetta ja sivulla 49 arviointi *tulee perustumaan*, vaikka arviointi on jo tehty.

Hankkeen suunnittelu ja liittyminen muihin hankkeisiin

Luvussa 2.5 esitetyn hankkeen tavoiteaikataulun saavuttaminen on mahdollista, koska ympäristölupahakemus on jo jätetty. Kuvassa 2.4 on virheellisesti todettu, että YVA-menettely valmistuisi vuonna 2019; YVA-menettely sisältää kuitenkin YVA-lain 14 §:n mukaan myös yhteysviranomaisen perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä huomioonottamisen lupamenettelyssä, joka jatkuu vuoden 2020 puolelle. Oikeampi ilmaisu olisi ollut "YVA-selostus, valmis loppuvuosi 2019".

Kuvasta 2.4 puuttuu rakennuslupavaihe. Pöytyän kunnan mukaan hankealueelle ei vaadita suunnittelutarvekaisua. Myös ELY-keskus toteaa, että hanke on olemassa olevan maatalouden lisärakentamista, joka voidaan toteuttaa rakennusluvilla ilman suunnittelutarve- tai kaavaratkaisua.

Luvussa 2.7.1 on kaavatilannetta koskevia kuvauksia täydennetty yhteysviranomaisen ohjelmalausannon mukaisesti ja vaikutusarviointi on niiden suhteen asianmukainen. Maakuntakaavassa hankealue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M) ja rajautuu merkittävän rakennetun ympäristön alueeseen (sra 5701). Lisäksi hankealuetta sivuaa uusi maakaasulinja (K), jota ei ole selitetty tekstissä.

Luvuissa 2.7.2-2.7.7 on kuvattu laajasti luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskevat suunnitelmat ja ohjelmat, mutta kuvaukset niiden konkreettisesta huomioon ottamisesta ja niihin sitoutumisesta hankkeessa ovat melko pintapuoliset.

Hankkeen kuvaus

Hanke, sen tarkoitus, sijainti, koko, maankäyttötarve ja ominaisuudet ottaen huomioon myös rakentamis- ja käyttövaiheet on kuvattu selostuksessa riittävällä tavalla (luvut 1-6).

Yhteysviranomaisen ohjelmalausunnossa esittämiä kiinteistötunnusten korjauksia ei ole tehty. Selostuksen tekstissä (s. 4 ja 8) mainittu kiinteistötunnus 636-444-4-68 on edelleen virheellinen. Nykyinen broilerihalli sijoittuu kiinteistölle 636-444-1-1. Kuvassa 2.1 esitetyn sijoittelun mukaan VE1 toinen halli sijoittuu kiinteistölle 636-444-1-68 ja VE2 kolmas halli kiinteistöille 636-444-1-68 ja 636-444-2-95. Rakennettava lantala sijoittuu kiinteistölle 636-444-2-3.

Tekstissä (s.8) ja kuvissa 2.1 ja 2.2 on esitetty asianmukaisesti tiedot ja karttaesitys läheisestä loma-asutuksesta ja muusta asutuksesta. Kuvasta 2.2 saa käsityksen, että kaikki edellä mainitut kiinteistöt eivät ole hakijan omistuksessa (sininen pallo on merkitty vain kiinteistölle 1:68). Lukija pystyy arvioimaan summittaiset etäisyydet kartan (kuva 2.1) etäisyysympyröiden avulla, mutta tarkemmat metrimääräiset etäisyydet broilerihalleista, lantaloista ja lämpökeskuksesta lähimpiin naapurien asuin- ja vapaa-ajan rakennuksiin olisi voinut esittää myös tekstinä.

Hankkeen kuvaus -luvussa (4) on osin samoja asioita kuin myöhemmin Ympäristövaikutusten arviointi -luvussa (8), esimerkiksi ammoniakkipäästöt ja lantamäärät. Lisäksi monessa kohtaa selostuksessa (esim. hiilidioksidipäästöt s.89-91) on yleisluonteisia ja potentiaalisia "voitaisiin -tyyppisiä" kuvauksia, joita ei sidota hankkeen toteuttamiseen. Toistoa ja yleisiä osioita karsimalla selostusta olisi saatu tiivistettyä ja selkeytettyä.

Selostuksessa on esitetty toimenpiteitä Sikojen ja siipikarjan tehokasvatusta koskevan asiakirjan (IRPP-BREF) seuraavien päätelmien osalta: BAT 5 Tehokas vedenkäyttö, BAT 6 Jäteveden syntyminen, BAT 7 Jätevesipäästöt, BAT 8 Energian tehokas käyttö, BAT 10 Melu, BAT 11 ja BAT 27 Pöly, BAT 13 Hajut, BAT 3,4,15, 20 ja 22 Ravinnekuormitus, BAT 14, 23 ja 32 Ammoniakkipäästöt sekä BAT 24-29 Tarkkailu. Tekstistä ei kuitenkaan ilmene, mitä ja miten näistä toimenpiteistä on tarkoitus toteuttaa hankkeessa. Tämä tuo epävarmuutta vaikutusten ja lieventämiskeinojen arviointiin. Selkeämpää olisi ollut liittää selostukseen täytetty BAT-selvitysloMAKE, joka liitetään joka tapauksessa ympäristölupahakemukseen. BAT-päätelmät tullaan ottamaan huomioon ympäristölupapäätöksessä.

Luvussa 6.1 on selostettu hyvin eläintauti- ja hygieniariskejä ja niiden ennaltaehkäisyä. Niidenkin osalta jää hieman epäselväksi, mitä ja miten toimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa juuri tässä hankkeessa.

Luvussa 4.7 olisi ollut hyvä esittää esimerkkejä käytettävistä kemikaaleista, niiden varastointimääristä (litroina/tonneina) sekä vaarallisuudesta (esimerkiksi KemiDigi -palvelun avulla). Kohteen valvonnasta vastaa pelastuslaitos, jolle tulee tehdä kemikaali-ilmoitus.

Selostuksessa on hyödynnetty Teho-hankkeen selvityksiä (liite 2, luku 8.2.2.1). Tekstissä olisi ollut syytä tuoda esiin, että Tehon julkaisussa käytetyt viljavuustiedot ovat peräisin vuosilta 2001 – 2005 eivätkä välttämättä vastaa nykytilannetta.

Selostuksessa aiheuttaa epäselvyyttä luonto-, maisema- ja kulttuuriperintöalueiden ja -arvojen sekoittaminen keskenään. Esimerkiksi luvussa 5.2.3 (Muinaisjäännökset sekä kulttuurihistorialliset kohteet) on kuvattu alueen perinnemaisemakohteita. Ne toki liittyvät kulttuurimaisemaan, mutta ovat kuitenkin ensisijaisesti alueen arvokkaita ja herkkiä luontokohteita, sillä ne sisältävät uhanalaisia luontotyyppisiä. Näin ollen on osin virheellistä todeta (esim. luku 8.4.1), että hankealue ei sijaitse luontoarvoiltaan herkällä alueella tai sellaisen välittömässä läheisyydessä. Koska alueelle ei ole tehty kaavoitukseen liittyviä luontoselvityksiä, lähialueen luontoarvoja ei myöskään ole kattavasti selvitetty. Luvussa 5.2.1. (Luonnonsuojelualueet) taas puhutaan Paimionjokilaakson luonnonsuojelualueesta (MAO020027) ja Aurajokilaakson luonnonsuojeluohjelma-alueesta (MAO020026), vaikka kyse on valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista. Lisäksi molempiin sisältyy sekä valtakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön että Natura 2000 –verkoston alueita (herkkiä luontokohteita).

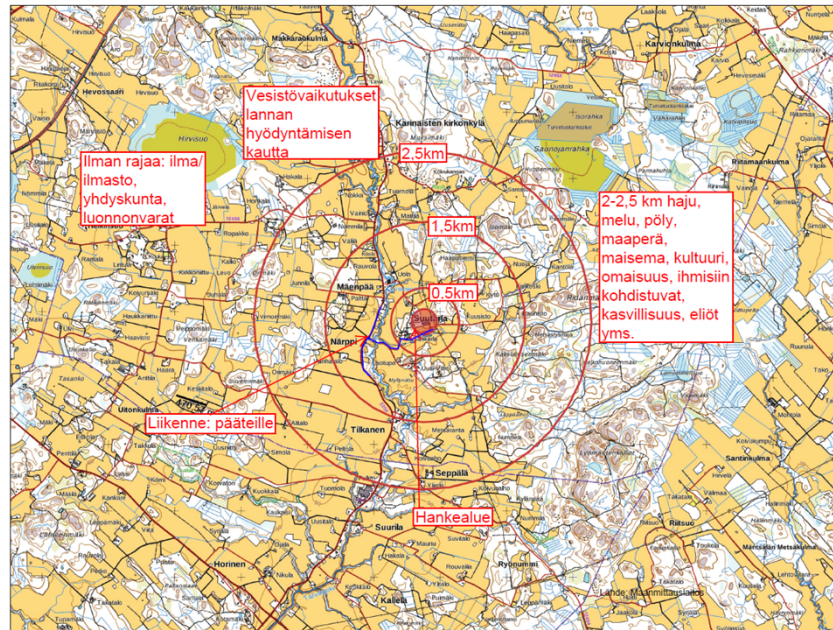
Lisäksi selostuksessa on pieni epätarkkuus sen suhteen, että hanke sijoittuu aiemmassa RKY 1993 -arvioinnissa inventoituun kulttuuriympäristöön, mutta näin laajaa rajausta ei ole enää maakuntakaavassa vaan RKY 2009 rajausta on suppeampi eteläpuolella. Siten laajemmalla RKY 1993 -rajauksella ei ole maakunnallista arvoa.

Vaikutusalueen rajaus ja ympäristövaikutusten arviointi ja vertailu

Hankkeen vaihtoehdot ovat selkeät ja kuvattu täsmällisesti ja niiden vaikutuksia on selvitetty tasapuolisesti.

Vaikutuksia koskevat selvitykset on kohdennettu oikein ja kaikki todennäköisesti merkittävät vaikutukset on arvioitu. Tarkastelussa on riittävästi otettu huomioon hankekokonaisuus ja hankkeen elinkaari.

Vaikutuksia on tarkasteltu YVA-ohjelmassa esitetyllä vaikutusalueella (luku 7.4.), joka on yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan riittävä (kuva 1).

Kuva 1. Vaikutusalueen maantieteelliset rajaukset. (Lähde: Watrec Oy ja Tiputalo Oy 2019, Tiputalo Oy YVA-selostus, kuva 7.1 s.51.)

Taulukossa 9.1. (s.98-100) on esitetty havainnollinen yhteenveto arvioiduista ympäristövaikutuksista. Käytetyllä asteikolla (positiivinen - lievästi positiivinen - ei vaikutusta nykytilanteeseen - lievästi negatiivinen - negatiivinen) ei ole saatu missään kohdin eroja vaihtoehtojen 1 ja 2 välille. Tämä selittyy sillä, että broilerimäärä on VE2:ssa vain noin 26 % suurempi kuin VE1:ssä. Vaihtoehtoon 0 verrattuna haju-, liikenne-, pinta- ja pohjavesi-, ilma-, maankäyttö/maisema/kulttuuriperintö- ja rakentamisaikaiset vaikutukset on arvioitu lievästi negatiivisiksi verrattuna VE1 ja VE2:een.

Lukijalle jää ehkä hieman epäselväksi, millä perusteella väri taulukossa määräytyy. Selitteessä esitetyt perustelut eivät kaikin osin ota huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa saatuja tuloksia. Esimerkiksi hajun kohdalla ei viitata lainkaan arvioituun hajualueeseen (VE2: 1,2 km). Vaikutusalueen herkkyyttä ei ole systemaattisesti huomioitu vertailussa. Selitteiden mukaan osassa ympäristövaikutuksia on otettu huomioon lieventämiskeinojen käyttö ja osassa ei.

Yhteysviranomaisen totesi ohjelmalausunnossaan, että eri hankkeiden YVA-arviointien vertailukelpoisuutta lisäävä työkalu vaikutusten merkittävyyden arviointiin ja vaihtoehtovertailuun olisi IMPERIA-hankkeen kehittämä ARVI ([linkki](#)). Sen käyttö tässäkin hankkeessa olisi voinut parantaa vaikutusten merkittävyysarviointeja, vaihtoehtojen vertailua ja perustelujen läpinäkyvyyttä. ARVI-menetelmässä vaikutuksen merkittävyyttä arvioidaan *vaikutuskohteen herkkyyden* (osatekijät: lainsäädännöllinen ohjaus, yhteiskunnallinen merkitys, alttius muutoksille) ja *muutoksen suuruuden* (osatekijät: muutoksen voimakkuus ja suunta, alueellinen laajuus ja ajallinen kesto) avulla. Kutakin kriteeriä arvioidaan asteikolla "Ei muutosta", "Vähäinen",

“Kohtalainen”, “Suuri” ja “Erittäin suuri”, joka kattaa sekä myönteisen että kielteisen suunnan.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sisällytetään hanketta koskeviin lupapäätöksiin YVA-lain 26 §:n mukaisesti. Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä vaikutuksista perustuu ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) 19 §:ssä sekä valtioneuvoston asetuksen ympäristövaikutusten arvioinnista (277/2017) 4 §:ssä annettuihin arviointiselostuksen sisältövaatimukseen, arviointiselostuksessa esitettyihin hankkeen kuvauksiin ja selvityksiin, niiden tuloksiin ja tulosten arviointiin sekä selostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden sisältöön.

Niiden perusteella ELY-keskus esittää perusteltuna päätelmänään Tiputalo Oy:n broilerikanalan laajennushankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa:

Merkittävät vaikutukset ja niiden perustelut

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen merkittäviä ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset pohja- ja pintavesiin sekä vaikutukset ilmaan ja ilmastoon hajuvaikutukset mukaan lukien.

Vaikutukset pohja- ja pintavesiin

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin on selostuksessa (s. 98) arvioitu lievästi negatiivisiksi: *“Noudatettaessa lakeja ja asetuksia ei lannan levityksestä arvioida aiheutuvan vaikutuksia alueen vesistöihin. Lisääntyvä lanta kasvattaa myös alueen ravinnetuotantoa.”* Luvussa 8.2.2.2 todetaan, että peltoon levitettäessä suurimmat vaikutukset pinta- ja pohjavesille aiheutuvat lannan sisältämistä ravinteista, ja että ravinnevaikutukset ovat kuitenkin teoreettisia, sillä peltoalojen lannoitus tapahtuu ravinneanalyysiin perustuen ja lainsäädännöllä estetään ravinteiden liikakäyttö. Tällä viitataan pakollisiin ns. nitraattiasetuksen määräyksiin, ympäristökorvausjärjestelmän ehtoihin ja BAT-päätelmiin sekä suositukseen Saaristomeren valuma-alueen pintavesien toimenpideohjelmasta.

Yhteysviranomaisen toteaa, että lait ja asetukset eivät välttämättä ole nykyisellään riittäviä vesistövaikutusten synnyn ehkäisemiseksi. Niiden lisäksi tarvitaan muitakin toimenpiteitä, esimerkiksi Saaristomeren valuma-alueen pintavesien sekä Paimionjoki paremmaksi II -toimenpideohjelmissa esitetyjä. Lisäksi vaikka lakeja ja asetuksia

noudatetaan, peltoviljelyssä on monista tekijöistä johtuen hyvin vaikea päästä ns. nollapäästöihin, koska lannoitusmäärien, -aikojen ja -tapojen lisäksi esimerkiksi maan muokkaustavat, vuosittaiset sääolot, viljeltävät kasvit, maalaji sekä maan rakenne ja ravinnetila vaikuttavat saavutettuihin satotasoihin ja sitä kautta peltojen typpi- ja fosforitaseisiin ja ravinteiden huuhtoumariskiin. Siten on virheellistä todeta, että lannan levitys (tai muunlainenkaan lannoitus) ei aiheuta vaikutuksia alueen vesistöihin. Peltojen lannoituksella lannalla tai kemiallisilla lannoitteilla on yleisesti merkittäviä vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin, joten vaikutuksia tulisi pyrkiä kaikin keinoin riittävästi lieventämään.

Perusteluna vesistövaikutusten merkittävyydelle yhteysviranomaisen toteaa, että sekä Tarvasjoen että Paimionjoen ekologinen tila on luokassa välttävä. Vesiensuojelun tavoitteena on hyvä tila, mikä edellyttää tehokkaita vesiensuojelutoimenpiteitä valuma-alueella. Paimionjoen-Aurajoen osa-alueella ravinnekuormituksen vähentämistavoitteet vesistöjen hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi ovat Saaristomeren valuma-alueen suurimpia: kokonaisfosforin osalta yli 50 % ja kokonaistypen osalta 30–50 %. Paimionjoen vesistöalueella kokonaisfosforikuormituksesta noin 86 % ja kokonaistypikuormituksesta noin 66 % on arvioitu tulevan maataloudesta. (Saaristomeren valuma-alueen pintavesien toimenpideohjelma vuosille 2016–2021, s. 32, 63, 84.)

Selostuksessa on hyvin huomioitu yhteysviranomaisen ohjelmalausunnon sisältö ja tarkennettu lannan hyödyntämisvaihtoehtoja ja niiden ympäristövaikutuksia. Merkittävää epävarmuutta hankkeen vesistövaikutusten arviointiin tuottaa kuitenkin edelleen se, että lannan hyödyntämisen jakautuminen peltolevityksen ja jatkojalostuksen (Biolan Oy) välillä ei ole vielä selvillä. Tarkastelusta on siksi jätetty pois kompostoidun lannan ympäristövaikutukset ja keskitytty peltolevityksen vaikutuksiin. Levityspeltojen sijainnista tai ravinnetilasta ei ole kuitenkaan vielä tietoa.

Muodostuvat lantamäärät ja tarvittava lannanlevitysala ovat laskennallisesti vähintään kaksinkertaisia nykytilanteeseen verrattuna. Lantaa muodostuu VE1:ssa noin 4 275 m³ ja VE2:ssa 5 400 m³ vuodessa (Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014). Lannanlevitysalan tarve VE1:ssa on 1 018 ha ja VE2:ssa 1 286 ha (Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje, Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2010). Selostuksessa on pyritty ottamaan huomioon myös muut laskentatavat peltoalan arviointiin (s.76). Kokonaistypen määrään (VnA 1250/2014) tai ympäristökorvauksen ehtojen fosforilannoitusmäärän perustuvilla peltoalalaskennoilla ei kuitenkaan ole käytännön merkitystä, koska niiden mukaiset peltoalat ovat pienempiä kuin Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeessa, johon ympäristölupamääräysten peltoalat nykyisin perustuvat. Selostuksessa on esitetty laskelma peltoalan tarpeesta, jos fosforin viljavuusluokka on välttävä (VE1: 962 ha ja VE2:

1215 ha). Jos oletuksena olisi tyydyttävä tai hyvä viljavuusluokka (P 15 kg/ha), tarvittava peltoala olisi hieman suurempi (VE1: 1 026 ha ja VE2: 1 296 ha).

Selostuksessa on arvioitu taloudellisesti järkeväksi kuljettaa lantaa noin 10 km:n säteellä hankealueesta, jolla on noin 15 000 ha peltoa. Sekä Teho-hankkeessa käytettyjen (v.2001 – 2005) että uudempien (v.2005-2009, lähde: Suomen peltojen maalajit, multavuus ja fosforipitoisuus, vuodet 1996-2000 ja 2005-2009, Luonnonvarakeskus, s.195) viljavuustietojen mukaan korkeita ja arveluttavan korkeita viljavuusfosforiluokkia on pelloilta otetuista näytteistä Pöytyällä alle 10 %, Aurassa alle 10 % ja Tarvasjoelle noin 7 %. Siten soveltuvaksi peltoalaksi jäisi 10 km:n säteellä arviolta 13 500 ha. Tästä pitäisi vielä vähentää muista syistä lannanlevitykseen soveltumattomat pellot (lähellä vesistöjä sijaitsevat, kaltevat yms.) sekä jo ennestään lannanlevitykseen varatut pellot. Selostuksessa arvioidaan, että vaikka kaikki lanta vietäisiin peltokäyttöön, levitysalaa riittäisi hyvin myös VE2-kokoiselle kasvattamolle.

Myös yhteysviranomaisen katsoo, että laskelmien perusteella voi olla mahdollista löytää riittävästi lannanlevitysalaa, kun otetaan huomioon myös jatkojalostukseen toimittamismahdollisuudet. Hanke on tältä osin toteuttamiskelpoinen. Ympäristölupamääräyksillä on kuitenkin syytä kieltää lannan levitys ainakin korkean ja arveluttavan korkean fosforiluokan pelloille, kun otetaan huomioon Paimionjoen vesistöalueen ravinnekuormituksen vähentämistavoitteet.

Ilmaston muuttuessa Suomen talvet todennäköisesti muuttuvat leudommiksi ja sateisemmiksi, mikä voi vaikuttaa vesien suojeletoimenpiteiden tehokkuuteen, varsinkin, kun suurin osa kuormituksesta muodostuu juuri kasvukauden ulkopuolella. Todennäköisesti ilmaston muuttuessa tarvitaankin entistä enemmän toimenpiteitä, jotta voidaan edes ylläpitää saavutetut vesistökuormituksen vähenemät. Eläinsuojahankkeissa olisikin syytä harkita myös muita lieventämiskeinoja lannanlevityspelloilla. Esimerkiksi Saaristomeren valuma-alueella yhtenä keinona eroosioon liittyvän fosforikuormituksen vähentämiseen on selvitetty ja esitetty kipsin, rakennekalkin tai maanparannuskuidun käyttöä (ks. esim. [SAVE-hanke ja Ravinteiden kierrätys alkutuotannossa ja sen vaikutukset vesien tilaan - Kiertovesi-hankkeen loppuraportti, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 22/2019](#)).

Selostuksessa (luku 8.2.2) todetaan, että nykytilanteessa käytössä on noin 558 ha lannanlevityspeltoja ja laajennustilanteessa niitä hankitaan tarvittava määrä (noin 700 ha lisää) vuokraamalla ja sopimusten kautta. Luvussa 8.2.2.3 on esitetty yleisellä tasolla useita keinoja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi: valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 ja Siipikarjan ja sikalan BAT-päätelmien noudattaminen sekä vapaaehtoisten toimenpideohjelmien (Paimionjoki paremmaksi II)

huomioon ottaminen. Epäselväksi kuitenkin jää, mitä keinoja on konkreettisesti tarkoitus tai mahdollista toteuttaa, varsinkin jos lantaa levitetään myös muille kuin hankkeesta vastaavan itse viljelemille pelloille. Kuten selostuksessakin todetaan, hankkeesta vastaava voi omalta osaltaan huolehtia ohjeistamalla lannan vastaanottajat noudattamaan säädöksiä ja ympäristölupamääräyksiä (esim. kieltoa levittää lantaa korkeafosforisille pelloille), mutta viimekädessä lannoituksesta vastaa lannan levittäjä. Lantaa vastaanottavien sopimustilojen levityspeltojen ravinnetilan ja lannan ympäristövaikutusten seurantaan liittyy siten merkittäviä epävarmuustekijöitä, varsinkin jos tilat eivät kuulu ympäristökorvausjärjestelmään.

Myöskään tilan omat käytännöt eivät ilmene selostuksesta selkeästi: esimerkiksi sivulla 80 todetaan, että kasvien kannalta paras ajankohta lannan levitykseen *olisi* keväällä ja suurin ravinnekuorma syntyy syksyisestä lannan levityksestä, mutta ei kerrota, miten hankkeesta vastaavan on tarkoitus ajoittaa lannanlevitys.

Yhteysviranomainen toteaa, että epävarmuustekijöitä vesistövaikutusten kannalta on vähemmän, jos lanta viedään jatkojalostettavaksi muualle, esimerkiksi kompostoitavaksi Biolan Oy:lle.

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon on selostuksessa (s.99) arvioitu lievästi negatiivisiksi: *"Ilmastovaikutusten osalta laskennalliset ammoniakkipäästöt kasvavat tuotannon kasvaessa, mutta lannan käsittely vähentää päästöjä. Hiilidioksiditaseen osalta kasvava lannan tuotto korvaa enemmän keinolannoitteita pienentäen näin kokonaisvaikutusta. Kasvava sähkön kulutus käytettäessä uusiutumattomasta lähteestä peräisin olevaa sähköä lisää laskennallisia hiilidioksidipäästöjä. Kokonaisuutena ilmastovaikutukset jäävät vähäisiksi tai voivat olla lievästi negatiiviset."*

Luvussa 8.3.1 on arvioitu, että toiminnan ammoniakkipäästöt leviäisivät noin 5 000 hehtaarin alueelle kanalarakennuksista (enintään 12 kg/ha/vuosi). Selostuksessa on arvioitu, että päästöillä ei ole laimentumisen ja puustovyöhykkeen takia merkittävää rehevöittävää vaikutusta noin 300 - 600 metrin etäisyydellä sijaitseville perinnemaisemakohteille. Puuston säilyttäminen ja istuttaminen on mainittu yhtenä lieventämiskeinona (s.89) ja yhteysviranomainen näkee sen tärkeäksi.

Luvussa 8.3.4 on esitetty ammoniakkipäästöjen lieventämiskeinoja kanaloissa ja todetaan mm., että poistoilman puhdistus on suomalaisilla eläintiloilla vielä hyvin harvinaista. Taulukossa 8.8 (s.84) on esitetty laskennalliset arviot ammoniakkipäästöistä vaihtoehdoille VE1 ja VE2 ilman lieventämiskeinoja. Siinä olisi voitu esittää arviot myös kuvattujen

lieventämiskeinojen (happopesuri, biosuodin) vaikutuksista päästömääriin. Toiminnassa on nimittäin huomioitava BAT-päätelmissä broilereille asetettu ammoniakkipäästöraja 0,08 kg NH₃/eläinpaikka/vuosi. Selostuksessa (s.84) käytetty ammoniakkipäästökerroin 0,16 kg NH₃/eläinpaikka/vuosi on Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeesta. Toimintaa ei ole hyvä suunnitella vanhan ammoniakkipäästökertoimen mukaiseksi, vaan on varauduttava päästöjen vähentämiseen. Tässä kannattaa hyödyntää BAT-päätelmien mukaista tarkkailua varten kehitettyä ammoniakkipäästölaskuria ([linkki ymparisto.fi-sivustolle](http://linkki.ymparisto.fi-sivustolle)). Kasvattamoista ilmaan vapautuvia ammoniakkipäästöjä on kuitenkin syytä tarkkailla ja varustaa kasvattamot tarvittaessa käyttökelpoisimmalla poistoilman käsittelyjärjestelmällä.

Hiilidioksidipäästöjen osalta (luku 8.3.2) laskelmissa on huomioitu sähkönkulutuksen ja liikenteen CO₂-päästöt, joista on vähennetty lannoitetuotannossa vältetyt CO₂-päästöt.

Laskelmista on jätetty pois useita toimintaan kiinteästi liittyviä päästölähteitä, joista esimerkiksi lannankäsittely ja rehuntuotanto voivat olla merkittäviä. Yhteysviranomaisen toteaa, että selostuksessa esitettyä ilmastovaikutusten arviointia voidaan siten pitää vain hyvin suuntaa antavana. Ilmastovaikutusten arviointiin eri toimialojen YVA-menettelyissä ei kuitenkaan ole vielä vakiintuneita menetelmiä ja myös ilmastovaikutusten huomioon ottaminen ympäristöluvuissa on vasta selvitysasteella. Selostuksessakin esitettyjä uusiutuvan energian hyödyntämiseen, energiatehokkuuteen ja lannankäsittelyyn liittyviä ratkaisuja kannattaa joka tapauksessa suosia jatkosuunnittelussa.

Hajuvaikutukset

Vaikutukset ilmanlaatuun ilmenevät myös hajuvaikutuksina ja ovat yksi kanaloiden merkittävimpiä ympäristövaikutuksia. Hajuvaikutukset on arvioitu selostuksessa (s.98) lievästi negatiivisiksi: "*Lantamäärän kasvu lisää hajun määrää, mutta sen käsittely muualla voi vähentää hajua.*" Yhteysviranomaisen toteaa, että tässä kohtaa olisi tullut viitata myös muiden hajumallinnuksien pohjalta arvioituun broilerikasvattamon hajualueeseen (luku 8.1.1).

Yhteysviranomaisen ei ohjelmalausunnossa edellyttänyt hajumallinnuksen tekemistä broilerikasvattamoista, koska kyse oli olemassa olevasta toiminnasta. Selostuksessa (luku 8.1.1) on asianmukaisesti arvioitu hajuvaikutuksia hyödyntämällä kirjallisuuden esimerkkejä ja konsultin tietoja vastaavanlaisista hankkeista. Se, mitä hankkeita vertailussa on hyödynnetty, olisi ollut hyvä kuvata tarkemmin. Lisäksi sivulla 56 puhutaan "tässä hankkeessa tehdyistä hajumallinnuksista", vaikka niitä ei varsinaisesti ole tehty.

Ilman hajupitoisuus ilmoitetaan hajuyksikköinä kuutiometrissä ilmaa (hy/m³). VTT:n ohjearvosuositukseen perustuen hajuhaitaksi on selostuksessa määritelty 3 % (263 h) vuoden tunneista 1 Hy/m³ tunnin pituisena hajuhaitana. Vastaavan kokoisille broileritiloille tehtyjen hajumallinnusten perusteella juuri aistittavan hajumäärän (1 HY) on arvioitu leviävän 3 % (263 h) vuoden tunneista keskimäärin 0,8 - 1,2 km (VE1-VE2) säteelle hankealueesta. Hajualueelle jää omien kiinteistöjen lisäksi kaksi vapaa-ajan kiinteistöä ja kaksi muuta maatilaa kuten nykyisinkin.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arvioinnin perusteella eläinmäärältään pienemmän VE1:n hajualue on noin 400 metriä pienempi kuin VE2:n. Hajutuntimäärät voivat hieman lisääntyä, mutta verrattuna nykytilanteeseen vaikutusten piiriin ei todennäköisesti tule uusia asuin- tai vapaa-ajan rakennuksia.

Lannan levityksen hajupäästöistä selostuksessa todetaan (luku 8.1.1.1), että kuivalannan levitys aiheuttaa lietelantaan verrattuna todetusti vähemmän hajuhaittoja ja kompostointikäsitteily vähentää niitä vielä lisää.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hajuvaikutusten arviointiin sisältyvät epävarmuustekijät sekä hajujen lieventämiskeinot (eläinsuojan puhtaus ja poistoilman käsittely, lannan varastointi, levitysajat ja -tavat, BAT) on tunnistettu ja kuvattu selostuksessa hyvin. Toteuttamalla esitetyt toimenpiteet hajuhaittoja voidaan todennäköisesti lieventää merkittävästi.

Muut vaikutukset

Yhteysviranomaisen ei ole tässä perustellussa päätelmässä nostanut hankkeen merkittävien vaikutusten joukkoon esimerkiksi vaikutuksia liikenteen määrään ja meluun, vaikutuksia maahan ja maaperään, toiminnan terveys-, pöly- ja meluvaikutuksia tai vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön.

Perusteluna tähän on, että yhteysviranomaisen yhtyy niiden osalta selostuksessa esitettyihin arvioihin vaikutusten vähäisyydestä, kun otetaan huomioon hankkeen luonne ja hankealueen sijainti peltojen ja talousmetsien ympäröimänä etäällä asutuskeskittymistä.

Vaikutukset maankäyttöön, maisemaan ja kulttuuriperintöön on selostuksessa (s.99) arvioitu lievästi negatiivisiksi: "Hankealueelta hakataan puut pois siltä osin kuin se on tarpeellista. Ympäriällä oleva metsäalue jää paikoilleen. Laajennusosat eivät vaikuta kulttuurimaisemaan."

Yhteysviranomaisen toteaa, että maisemavaikutusten arviointi ja johtopäätökset vaikutuksista hankealueen eteläpuolella sijaitsevaan kulttuuriympäristöön ovat oikeansuuntaisia. Maisemavaikutusten

havainnollistamiseksi esitetyt valokuvat (liite 3) ovat riittäviä ja kuvat on otettu keskeisistä katselusuunnista.

Mikäli toiminnan kannalta on mahdollista, maisemavaikutusten perusteella voisi pohtia rakennusten kääntämistä 90 asteella, jotta päädyt olisivat teille eli katselusuuntiin päin. Lisäksi suojapuustoa jättämällä voidaan maisemavaikutusten lisäksi lieventää myös ammoniakkipäästö-, melu-, haju- ja pölyvaikutuksia.

Vaikutukset luontoon ja monimuotoisuuteen on arvioitu selostuksessa (s. 99) luokkaan "ei vaikutusta nykytilanteeseen" ja ne kohdistuvat hankealueeksi varatulle kiinteistölle.

Tässä perustellussa päätelmässä (kohta 3 Hankkeen kuvaus) on kiinnitetty huomiota selostuksen epätarkkuuksiin liittyen luonnonsuojelualueiden esittämistapaan. Yhteysviranomaisella ei kuitenkaan ole huomautettavaa selostuksen johtopäätöksistä, joiden mukaan hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä luontovaikutuksia, yhteisvaikutuksia tai ympäristöriskejä. Sekoittumisen ja laimentumisen takia vaikuttaa epätodennäköiseltä, että ammoniakkipäästöillä olisi merkittävästi rehevöittävä vaikutusta perinnemaisemien kasvustoon.

Vaikutukset maahan ja maaperään ovat normaalitoiminnassa vähäisiä, sillä ne liittyvät lähinnä polttoneste- ja muihin kemikaalivuotojen riskeihin onnettomuus- tai laiminlyöntitilanteissa eikä kuivalantalasta aiheudu samanlaisia vuotoriskejä kuin esimerkiksi lietesäiliön halkeamisesta. Ympäristölupapäätöksessä on kuitenkin syytä ottaa huomioon Tukesin uudessa oppaassa "Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta" ([linkki](#)) esitetyt suositukset koskien polttonesteiden ja muiden kemikaalien varastointia.

Vaikutukset liikenteen määriin, turvallisuuteen ja meluun on arvioitu selostuksessa (s. 98) lievästi negatiivisiksi. Yhteysviranomaisena katsoo, että laajimmankin vaihtoehdon liikenteelliset vaikutukset läheisen maantien kannalta ovat lähes merkityksettömiä, koska se lisäisi raskasta liikennettä keskimäärin yhden ajoneuvon vuorokaudessa. Maanteillä liikennöivien ajoneuvojen tulee täyttää viranomaisvaatimukset ja noudattaa tieliikennelakia. Näin hankkeesta aiheutuvan liikenteen ei pitäisi juurikaan poiketa normaalista maatalousliikenteestä.

Hankkeen suunnittelussa tulee ottaa huomioon hankealueen läpi kulkeva pohjois-eteläsuuntainen voimalinja ja sen suoja-alue.

Kasvattamon pöly- ja meluvaikutukset eivät todennäköisesti leviä asutukseen asti ja niitä voidaan toiminnassa lieventää toimenpiteillä (esim. BAT), jotka parantavat samalla työntekijöiden ja eläinten hyvinvointia.

Yhteenveto

YVA-selostuksen perusteella saa hyvän kokonaiskuvan hankkeesta ja sen merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeen merkittävimpiä vaikutuksia ovat toiminnan aikaiset vaikutukset vesistöihin sekä haju- ja muut ilma- ja ilmastovaikutukset. Vaihtoehto 2 on eläinmäärältään ja siten myös esimerkiksi ammoniakkipäästö- ja lantamääriltään noin 1,3-kertainen verrattuna vaihtoehto 1:een. Molemmat vaihtoehdot ovat kuitenkin toteuttamiskelpoisia. Ympäristölupaa on jo haettu broilerikanalan laajennukselle nykyisestä 135 000 broilerista 285 000 broilerin kokoiselle hankkeelle (vastaa VE1:ä).

Muita huomioita hankkeen jatkosuunnittelua varten

Hankkeen toteuttaminen edellyttää ympäristölupaa, jossa otetaan huomioon muun muassa siipikarjan kasvatusta koskevat BAT-päätelmät. Hankkeen suuri koko huomioiden lupakäsittelyssä on syytä arvioida erityisesti vesistövaikutusten ja ammoniakkipäästöjen lieventämiskeinojen tarvetta. Lieventämiskeinojen osalta selostuksessa on esitetty mm. sikojen ja siipikarjan tehokasvatusta koskevia BAT-päätelmiä, mutta ei ole eritelty, mitä niistä on tarkoitus ottaa käyttöön toiminnassa. Vesistövaikutusten ja vesienhoitotavoitteiden saavuttamisen osalta keskeistä hankkeessa ovat lannan käsittely- ja hyödyntämistavat. Niihin liittyy epävarmuustekijöitä, koska jatkojalostukseen tai peltolevitykseen toimitettavat lantamäärät sekä lannan toimituskohteet eivät ole vielä selvillä.

Lisäksi jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon Suutarlan keskiaikainen kylätontti, joka on paikallisesti merkittävä rakennetun ympäristön kokonaisuus.

5. YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELLUSTA PÄÄTELMÄSTÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomaisen toimittaa perustellun päätelmän sekä saadut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Lisäksi perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastualueelle (ympäristölupaviranomainen) ja Pöytyän kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle (maankäyttö- ja rakennuslain mukainen lupaviranomainen), hankkeen vaikutusalueen kunnille, maakuntaliitolle, muille asianomaisille viranomaisille sekä lausunnon antajille ja mielipiteiden esittäjille.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä on nähtävillä 3.2.2020 alkaen ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/tiputalonYVA sekä Pöytyän kunnanviraston Kyrön toimipisteessä (Kehityksentie 6, Kyrö) ja Kyrön kirjastossa (Kyröntie 16, Kyrö) niiden aukioloaikoina yhden kuukauden ajan.

6. SUORITEMAKSU, MÄÄRÄYTYMISEN PERUSTEET JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUS

Tämän asian käsittelystä peritään valtion maksuperustelain (150/1992) ja valtioneuvoston asetuksen (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 perusteella **11 000 euroa**.

Maksu määräytyy asetuksen liitteen maksutaulukon mukaisesti: YVA-lain 23 §:ssä tarkoitettu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tavanomaisessa hankkeessa (14-23 henkilötyöpäivää). Tähän maksupäätökseen haetaan oikaisua Varsinais-Suomen ELY-keskukselta. Ohje oikaisuvaatimuksen tekemisestä on liitteenä.

YVA-MENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)
 Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)
 Valtion maksuperustelaki (150/1992)
 Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt ylitarkastaja Anu Lillunen ja ratkaissut vastuualueen johtaja Olli Madekivi. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

1. Annetut lausunnot ja mielipiteet
2. Ohje maksua koskevaan muutoksenhakuun

JAKELU

Tiputalo Oy
 Watrec Oy
 Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue
 Pöytyän kunta (ml. ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta)
 Varsinais-Suomen liitto
 Lausunnonantajat

LIITE 1. ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Lausuntoja annettiin kaksi, mielipiteitä ei esitetty. Seuraavat tahot ilmoittivat ELY-keskukselle, että eivät anna lausuntoa Tiputalo Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta: Liedon kunnan kaavoitus- ja rakennuslautakunta, Varsinais-Suomen liitto, Kosken TI kunta. Alla annetut lausunnot kokonaisuudessaan.

Ruokavirasto: Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Ruokavirastolta lausuntoa Tiputalo Oy:n Pöytyälle suunnittelema broilerkanalan laajentamishanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Ruokavirasto on aiemmin antanut lausunnon hanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Ruokavirastolla ei ole muuta lausuttavaa asiaan.

Varsinais-Suomen maakuntamuseo: Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Varsinais-Suomen maakuntamuseon lausuntoa Tiputalo Oy:n Pöytyälle suunnittelemaa laajentamishanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Arviointiselostus koskee Pöytyän kunnan Karinaisten Kyrön taajamaan, Suutarlan kylään sijoittuvan broilerikasvattamon laajentamista 135 000 eläinpaikasta 285 000 tai 360 000 eläinpaikkaan. Varsinais-Suomen maakuntamuseo on aikaisemmin tänä vuonna lausunut samaa hanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Selostuksen kappaleessa 5.3.2. kerrotaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009, maakuntakaavassa sra 5701) Mäenpäänkylän sijoittumisesta suhteessa hankealueeseen sekä RKY 1993 aluerajauksesta, joka ulottuu hankealueelle asti.

Suutarlan kylä on myös keskiaikaista perua oleva ryhmäkylä. Sen vanha kylätontti ja historiallinen kyläalue on arvioitu paikallisesti merkittäväksi rakennetun ympäristön kokonaisuudeksi. Vanha kyläkeskus sijaitsee Tarvasjoen itäpuolella peltojen ympäröimän mäenkumpareen etelälaidalla noin kolmesataa metriä hankealueesta lounaaseen. Suunniteltu laajennus sijoittuu olemassa olevan kanalan välittömään läheisyyteen mäen itäpuolelle.

Suutarlan keskiaikainen kylätontti tulee myös huomioida ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Varsinais-Suomen maakuntamuseolla ei ole selostuksesta muuta huomautettavaa.

MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuukauden kuluttua maksun määräämisestä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteystiedot:

Sähköposti: kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Postiosoite: PL 236, 20101 TURKU

Käyntiosoitteet:

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 TURKU

Valtakatu 12, 28100 PORI

Aukioloaika: 8.00-16.15

Maksupäätökseen sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työvoima- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Tämä asiakirja VARELY/2783/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2783/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Madekivi Olli 31.01.2020 11:53

Esittelijä Lillunen Anu 31.01.2020 11:52